

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret Akershus

Møtedato 19.05.2021 Vår dato: 21.05.2021
Møtetid kl. 10:00-14.40 Utvalgssekretær Vidar Kapelrud
Møtested TEAMS Telefon 95970093

Sak 20/00927

Som medlemmer møtte: Jens Thori Kogstad (leder), Torbjørg Kylland (nestleder), Eli Berven, Helge Olaf Aas, Terje Romsaas, Jørgen Thorshov (1. vara), Siri Marlen Sundhagen (ABU) og Marit Helene Lund (ABK).

Forfall: Ingen.

Fra administrasjonen: Vidar Kapelrud (sekr.), Simen Solbakken, Eline Stokstad Oserud og Mona Askerød.

Til behandling:

Faste saker 6/21 21/00067-6 Faste saker Akershus mai 2021

[Click here to enter text.](#)

1/2021 Godkjenning av innkalling og sakliste
Vedtak: Godkjennes.

2/2021 Godkjenning av protokoll styremøte 14. april 2021
Vedtak: Godkjennes.

4/2021 Regnskap/Økonomi
Neste møte.

5/2021 Medlemsoversikt

Medlemskategori	Antall				
	04.05.2021	09.04.2021	10.03.2021	24/2/2021	5/12/2019
P1=Personlig medlem	2310	2316	2 312	2 313	2 473
P2=Bruksmedlem	2019	2023	2 023	2 031	2 073
P3=Husstandsmedl.	643	647	645	644	674
Æ1	1	1	1	1	1
Æ3	4	4	4	4	3
Totalt	4977	4991	4 985	4 993	5 224

Vedtak: Tas til etterretning.

6/2021

Representasjon/Invitasjoner

27. april 2021: Jordbrukets krav
4. mai 2021: Statens tilbud
11. mai 2021: Beredskapsmøte rovdyr
16. mai 2021: BRUDD
11. mai 2021: AKSJONSDAG med traktorkolonner i Oslo/Storting og tettstedene
19. mai 2021: Styremøte Akershus Bondelag
26. mai 2021: Årssamling LØ (Landbruksråd Øst) Jens og Vidar
1. juni 2021: Felles AU-møte VIKEN
15. juni 2021 Møte i partnerskapet i Viken
15. juni 2021 Felles styremøte Viken
8. juni 2021: Representantskapsmøte Norges Bondelag
9-10. juni: ÅRSMØTE i Norges Bondelag
24. aug 2021: Styremøte Akershus Bondelag
2. sept ?? Valgarrangement
13. september: STORTINGSVALG
15. september: Valgnemnd Viken
22. sept 2021: Styremøte Akershus Bondelag
22.-23. sept 21 Felles styremøte Viken
Oktober: Årsmøter i lokallagene
3. nov 2020: Styremøte Akershus Bondelag

Fra faste utvalg/styrer:

- Kornutvalget: Innkalles straks til første møte – som blir et planleggingsmøte.
- Grøntutvalget: Stor frustrasjon i grøntnæringa. Fredag 21/5 nytt møte om arbeidskraftssituasjonen med LMD. Per-Fredrik gjorde en god jobb på TV med Bollestad.
- Utmarksforvaltningen AS (Eli): Generalforsamling og styremøte 29. april. Eli Berven nytt styremedlem med Helge Olaf Aas som vara. Selskapet har 3 ansatte, og er i stor grad oppdragsdrevet (både faglig og økonomisk).
- Verve- og rekrutteringsutvalget (Eli): Kari Anne Aaby, Asker og Bærum er medlem og Mona Askerød er med fra kontoret. Det søkes etter ett medlem til, fortrinnsvis fra Romerike. Utvalget hadde møte 18. mai. Foreslår følgende tiltak:
 - Vevelister sendes lokallaga sammen med komplett medlemsliste for sjekk.
 - Styremedlemmene fordeler utmeldte og tar ringerunde.
 - Ungdomskampanje – få ungdommen med – f.eks. bygdeungdomslaget.
 - Lage nettverk for unge bønder regionvis (involvere regionansvarlige i AB), og f.eks. knytte seg til landbruksskolene.
 - Tiltak for å nå «personer/grupper som står landbruket nær» (Søsken til brukere etc.)

Vedtak: Tas til etterretning.

7/2021

Nytt fra ABK

- Årsmøte ABK avholdt 17. april på Teams. Simen styrte teknikken og Eline ledet møtet, Stor takk til begge to!
 - Valg: gjenvalg på Marit H. Lund som leder, nye styremedlemmer: Margrethe Henden Aaraas, Nittedal og Hakadal, Liv Halvorsrud, Blaker og Trude Skage Andersen, Vestby, 1.vara
 - Helge hadde innlegg hvor han roste bygdekvinnelaget og hilste fra Akershus Bondelag.
 - Distriktsledermøte 19. mai
 - Sommermøte 8. juni
 - Distriktsledermøte i Finnmark 17. - 21 august
 - Program for høstens fire sonemøter er klart
- Vedtak: Tas til orientering.

8/2021

Nytt fra ABU

- BU-aksjon 15-16. mai vedr. brudd i Akershus, Vestfold og Telemark. 6 lokallag deltok. God medieoppmerksomhet!
 - Styremøte 18. mai → oppfordre alle til å bli medlem av Bondelaget.
 - Arrangerer Tevlingsdager
 - Planlegger lokallagssamling
 - Akershus vertskap for Landsstevnet **2023**
- Vedtak: Tas til orientering

Saker til behandling 38/21 21/00066-3 Oppsummering aksjoner Akershus 2021 - BRUDD

Vedtak

Tas til orientering.

Saksutredning

Styrets merknader:

- Behersket aksjonsform som passer Akershus-bonden godt!
- Bygdeungdommen stilte opp – allerede på brudd-ettermiddagen foran LMD, og med egne nattaksjoner Kr. himmelfartsdag 13/5. ABU kunne vært trukket mer aktivt med i aksjonsplanlegginga?
- Regionbasert aksjonsplanlegging har veldig mye for seg, og gir de regionansvarlige i styret et tydelig ansvar – og gjør det enklere å holde kontakt med lokallaga. Lokallaga bør kontaktes daglig – for å inspirere og for å få oversikt over planer.
- Litt lang aksjonsperiode fra brudd til aksjonsdagen. Bruddet kom litt brått. Vi mangla oversikt over det lokallaga fant på av aksjoner i mellomtida, og det opplevdes som litt lite «trøkk». Vi burde sentralt ha planlagt og gjennomført i hvert fall én aksjon i hver region – kanskje på tre forskjellige dager.
- Materiell-logistikk: Plakater må forberedes av sentralledet (og bør selvsagt suppleres lokalt med «him-snikra» materiell) – men plakater kan med fordel distribueres rett til fylkeskontoret og de regionansvarlige. Sikkert trykkerier i hver region.

Aksjoner/aksjonspunkt oppsummert:

Torsdag 6.mai:

- Lynraskt ute med å henge opp banner. Bruddet var offisielt 16.30, og første banner hang oppe i Feiring 17.15. Våre folk var ute kvelden, natta og dagen etter og tapetserte alle fartsårer med «Norge trenger bonden (og Noreg treng bonden), og ingen skulle gå glipp av det.
- Jens og Torbjørg var med på en stille-demo foran Landbruksdepartementet kl 17.30. Der var også Bygdeungdomslaget aktivt med.
- Hurdal Landbrukslag var ute i halvmørket og malte «møkkatilbud» og «Støtt bonden» på rundballer. De tok kjempefine bilder, og vi lånte det ene til forsidebilde på face. Deretter tok det ikke mange minuttene før Norges Bondelag begynte å bruke det samme bildet. Og faktisk flere fylkeslag.
- Asker og Bærum Bondelag ble intervjuet samme kveld av Budstikka, og var på nett fredag, og på papir lørdag.

Fredag 7. mai:

- Mye banneropphenging.
- Terje la ut video på face med sine grunner for å protestere, som vi spredde videre.

Lørdag 8.mai:

- Aksjon på Eidsvoll: Rundballeutsetting, flygebladutdeling,
- Oppslag med Nes Landbrukslag i Raumes
- Oppslag på papir i Budstikka med Asker og Bærum
- I tillegg: Per Fredrik Saxebøl på Nyhetsmorgen i en slags diskusjon med landbruksministeren om gjestearbeidere og grøntbøndernes situasjon.
- Litt lokale aksjoner, fx i Fet, med maling av rundballer.

Søndag 9.mai:

- Eidsvoll på besøk til ordfører med mat.

Mandag 10.mai

- Innlegg i Østlandets Blad fra Torbjørg og Ottar Kjus: «Staten demonterer norsk landbruk.»
- Lillestrøm: Traktormarkering med matkasse til ordfører Jørgen Vik. 25-30 traktorer
Sak i Romerikes Blad

TIRSDAG 11.mai (Nasjonal aksjonsdag)

Pitstops for traktorer som reiser gjennom landet:

- Traktor som kjørte fra Nordland til Stortinget, på E16 fra Skarnes: Pitstop med samling på Nybakk kl 9.15. Med både ordfører og varaordfører i Ullensaker, NRK, Romerikes Bad og Eidsvoll&Ullensaker blad. Elever fra Hvam vdg. deltok og fikk mange tuut i rundkjøringa! Omlag 20 traktorer. De fleste kjørte med inn til Oslo, og rundt Stortinget.
- 5-6 traktorer fra Romerike (Terje og gutane) kjørte inn til Oslo og sirklet rundt ved Stortinget.
- Traktor fra Valdres, på Rv4 via Nittedal: stopp og samling ved Varingskollen. En håndfull traktorer fra Nittedal, NRK-intervju med sjåfør Jon. Kolonne mot Oslo med noen traktorer. Snur på Gjelleråsen pga lokalt arr klokka 11.
- Traktor fra Østfold, E6 fra Østfold, stopp og samling i Ås. Ordfører Ola Nordal fikk nett med lokale produkter, og kvitterte med udelt støtte til bøndene. Flere saker i Ås Avis. 25 traktorer i Ås
- Traktorer vestfra: Asker&Bærum hadde folk på plass langs rutene, hengte opp banner og filmet.

Lokale arr:

- Nittedal/Nittedal og Hakadal Bondelag: Traktorarr, med ordfører 5-10 traktorer
- Ski/Kråkstad og Ski bondelag: Traktorkolonnet møtte ordfører Hanne Opdan, med quiz og matkasse – og fikk støtte i retur. 21 traktorer
- Årnes/Nes Landbrukslag: Traktorkolonnet 30 traktorer. Rundt i Årnes, Vormsund, Neskollen og til Hvam vgs, der rektor fikk blomster som takk for at de utdanner framtidens ungdom i næringa.
- Jessheim/Ullensaker Bondelag: Traktorkolonnet 28 traktorer.
- Bjørkelangen/Aurskog Bondelag: Traktorkolonnet 16 traktorer, møte med ordfører, Indre Akershus Blad dekket og lagde bildeserie.

Akershus bygdeungdomslag:

- Var med på en stille-demo bruddagen 6. mai foran Landbruksdepartementet kl 17.30.
- 6 lokallag i ABU gjennomførte nattaksjon med plakater Kr. himmelfart 13. mai. Mye i media!

Vi spredte bilder og filmer på facebook. Vi la ut 46 poster på facebook, og økte antallet sidevisninger med 1627 prosent.

39/21 21/00106-2 Årsmøtet - praktiske forhold for Akershus Akershus – Årsmøte 2021 Norges Bondelag

Vedtak

Endelig vurdering vedrørende samling for Akershusrelaterte delegater forventes til begynnelsen av juni. Møte på Teams for våre årsmøteutsendinger avholdes 26. mai.

Saksutredning

Norges Bondelags årsmøte for 2021 avholdes digitalt onsdag 9. juni og torsdag 10. juni 2021.

Forretningsordenen for Generaldebatten: Fylkene får to innlegg hver à 3 minutter. Navn på hvem som skal holde innlegget og tema sendes ordfører seinest to dager før årsmøtet. Deretter vil det være en åpen debatt med taletid på 2 minutter.

Møte med årsmøteutsendingene

Akershus har 10 deltagere med stemmerett (9 delegater + fylkesleder).

Våre årsmøteutsendinger er:

Helge Olaf Aas, Eidsvoll
Jørgen Thorshov, Enebakk
Kari Anne Aaby, Asker/Bærum
Torbjørg Kylland, Kråkstad/Ski
Kjell Johansen, Kråkstad/Ski

Eli Berven, Nannestad
Marthe Bogstad, Ullensaker
Terje Gulbrand Romsaas, Sørumsund
Kari-Anne Svennebye Aanerud, Blaker
I tillegg møter fylkesleder Jens Thori Kogstad

Forslag: årsmøtedelegatene innkalles til TEAMS-møte **onsdag 26. mai kl 14-16.**

Tema for innspill fra Akershus

Mulige innspill fra Akershus ble drøftet av styret 14. april, og Rekruttering, verving og bekymringsfull medlemsutvikling ble antydnet **som tema for hovedinnlegg fra Akershus.**

Praktisk organisering

Bondelaget sentralt ønsker primært at fylkeslagene samler (fysisk) sine delegater og andre organisasjoners delegater med Akershus-tilknytning – og avslutter med middag/sosial sammenkomst.

Vi kan i så fall bli: 9 delegater+ styreleder+1utvalgsleder+7samarbeidende organisasjoner +2ansatte = **20 personer**

Dette kan bli vanskelig i forhold til smittevernregler i Akershus-kommunene. Kontoret har ikke reservert lokaler, men antar at det vil være enkelt, selv på kort varsel.

Kontoret foreslår derfor at vi avventer til vi ser konturene av smittevernreglene for uke 23.

Valget

Bjørn Gimming fra Østfold er innstilt som ny leder av Norges Bondelag. Egil Christopher Hoen fra Buskerud og Bodhild Fjelltveit fra Vestland er innstilt som 1. og 2. nestleder.

Valgnemnda innstiller på gjenvalg for 2 år av de fire styremedlemmene som er på valg. Det er Erling Aas-Eng fra Innlandet, Arthur Salte fra Rogaland, Solveig Bratteng Rønning fra Nordland (representerer Tine) og Merete Sund, fra Nordland (representerer Nortura).

Vararepresentanter: Valgnemnda innstiller Thorleif Müller, Vestfold som nytt 1. varamedlem og da som fast møtende i styret. Som nytt 2.varamedlem innstilles Peder Nernæs fra Vestland og gjenvalg på Ragnhild Duserud, Østfold som 3.vara.

Annet

- Det vil bli en skikkelig avtakking av Lars Petter i forbindelse med årsmøtet.
- Og jubileumssending om kvelden (Bondelaget 125 år).

40/21 21/00395-2 To saker om framtidens landbruksutdanning

Vedtak

Gjennomgangen tas til orientering.

Saksutredning

To saker om framtidens landbruksutdanning.

Det grunnleggende spørsmålet er hva slags utdanning vi skal ha i landbruket. Sist Bondelaget gjorde vedtak i saken i 2012, ble det vedtatt at laget vil ha det treårige løpet som er vanlig. Men diskusjonen er ikke avslutta.

I 2015-2020 ble det gjennomført **et prøveprosjekt med lærlingetid i naturbruksutdanning**: I stedet for treårig videregående skole med praksisperioder, hadde elevene to år på skole og to år som lærling. Forsøket foregikk i fire fylker. Østlandsforskning og Trøndelagsforskning har vurdert prøveprosjektet, og konkluderer positivt: De som kom gjennom programmet var mye bedre trent i å stå i arbeid, møtte arbeidslivets krav bedre, og elevene var fornøyd. Bøndene var gode veiledere, og samarbeidet med opplæringskontorene fungerte bra.

Bondelagets fagutvalg har noen kritiske innspill til evalueringa, som handler om manglende næringsperspektiv. Rapporten sier ikke noe om hva som er en god lærebedrift, om landbruket har mulighet til å stille med nok lærebedrifter, om kostnader, økonomiske og i arbeidstid, med å ha en lærling på gården og om landbruket kan klare å ha en lærlingeordning over tid.

Det er også et spørsmål om man med fagbrev utdanner bønder eller fagarbeidere.

På den annen side: Det er antakelig på høy tid å vurdere om dagens utdanningsformer den rette.

Hva skjer nå? To ting, begge med antakelig deadline i juni:

1: Det kommer en intern høring i Bondelaget fram mot sommeren, der fylkeslaget blir bedt om å si vår mening om hva slags landbruksutdanning vi skal ha i framtida. Internhøringa ender opp i et styrevedtak i august, som blir til et innspill til høringa som Utdanningsdirektoratet skal sette i gang til høsten. Etter planen.

2: Viken fylkeskommune ønsker å sette i gang et nytt prøveprosjekt med læretid. Se eget notat. Fylket vil først og fremst ha tilbakemelding fra oss i Akershus på om vi vil støtte en slik prøveprosjektsøknad og om vi regner med å kunne tilby lærebedrifter. De ber om en skriftlig tilbakemelding, antakelig i begynnelsen/midten av juni.

41/21 21/00181-5 Høring: Regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken vannregion

Vedtak

Det sendes høringssvar som vektlegger momentene nedenfor, og det som ellers kommer fram i møtet.

Saksutredning

I tråd med vannforskriften fastsetter de regionale vannforvaltningsplanene miljømål for alt vann, både elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Miljømålene skal sikre en helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet og er beskrevet som miljøtilstanden som skal oppnås i planperioden 2022-2027. Planene viser hvordan miljøtilstanden er i dag og hvilke tiltak som trengs for å forebygge, forbedre eller gjenopprette tilstanden der det er nødvendig.

Gjeldende regionale vannforvaltningsplaner er oppdatert for planperioden 2022 - 2027. Viken fylkeskommune ønsker høringssvar på forslag til regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram og handlingsprogram for Innlandet og Viken vannregion og for de norske delene av vannregion Västerhavet.

I høringen er man invitert til å svare på fem spørsmål/problemstillinger. Strukturen i forslaget til høringssvar er bygd opp etter disse fem områdene. Men det er noen temaer som er spesielt viktige for landbruket:

- Det er målkonflikt mellom matproduksjon og vannforvaltning. Dette er en uunngåelig målkonflikt, men det er allikevel viktig at dette tydeliggjøres. Vi må sikre at mat-produksjon i størst mulig grad er ivaretatt når man vurderer konsekvenser av tiltak for vannmiljø.
- For å nå miljømålene er det avgjørende at det er tilstrekkelig finansiering (RMP). Alle tiltak må være målrettede, og bonden må kunne forstå at ett tiltak er fornuftig. Sjablong-baserte tiltak som 60/40-regelen vi hadde tidligere må unngås, da slik tiltak er negative for motivasjonen for bonden til å gjøre de riktige tiltakene.
- Vann-Nett er kunnskapsbasen for all vannforvaltning. Der registreres måleresultater og tilstand på vannforekomster, tiltak og gjennomføring. Men informasjonen er vanskelig tilgjengelig og systemet lite brukervennlig. Vannforvaltningsmyndighetene har selv problemer med å besvare spørsmål basert på hva de finner i Vann-Nett.
- Alle tiltak, miljøkrav og forskrifter er basert på opplysninger i Vann-Nett. Men når Landbruksdirektoratet lagde forslag til fordelingsnøkkel for RMP skrev de i sin rapport at «Det er usikkerhet om karakteriseringen av norske vannforekomster overestimerer jordbrukets påvirkning på elver og bekker i Vann-Nett". Det er en utfordring av Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet legger så ulik vekt på informasjonen i Vann-Nett.
- Det er uklar ansvar- og rollefordeling. Kommunene har et stort forvaltningsansvar, og dette er delegert til vannområdene. Vannområdekoordinatorene har stor innflytelse, men ingen beslutningsmyndighet. Myndigheten ligger hos styringsgruppene, som stort sett består av ordførere med liten fagkunnskap.
- Det er grunn til å stille spørsmål ved hvor stor påvirkningen fra landbruket egentlig er. I rapporten fra Ldir ang. RMP-fordeling skriver de «I følge NIVA og NIBIO er det ofte usikkert hvor stor andel av leire-partikler i et vassdrag som skyldes naturlige prosesser, og hva som skyldes landbruk og andre menneskelige aktiviteter". Videre er det i tiltaksanalysen for vannregion Glomma, utarbeidet av NIBIO, satt opp et kilderegnskap for fosfor. Den viser at landbruket er største påvirker for avrenning av total mengde fosfor. Men for biotilgjengelig fosfor, som plantene kan ta opp og som gir algevekst, er avløp den største påvirkeren. Total mengde fosfor er gjennomgående brukt som kriterium ved valg av tiltak. Men man ville ha fått bedre måloppnåelse dersom man stilte strengere krav til avløp.
- Alle vannforekomster og og vassdrag er i større eller mindre grad påvirket av menneskelig aktivitet. Noen vannforekomster har fått lavere miljøkrav, for det er ansett som svært

kostnadskrevenne å reversere tiltakene. Dette gjelder i hovedsak vassdrag regulert til kraftproduksjon, disse har fått status Sterkt Modifiserte Vannforekomster (SMVF). I høringssvaret argumenterer vi med at flere vannforekomster må få status SMVF, og dermed lavere miljøkrav. Bekker som er lagt i rør har lavere evne til selvrensing av vannet. En det er kostnadskrevenne, og vil i stor grad gå ut over matproduksjonen, dersom det startes en massiv gjenåpning av bekker.

Høringssvar koordineres med andre berørte fylkeslag.

Frist for å svare på høringen er 31. mai 2021.

Orienteringssaker

Saknr	Arkivsak	Tittel
11/21	20/00927-24	Orienteringssaker Akershus - mai 2021: <ul style="list-style-type: none">• 21/00181 Høring av endring av RMP-regelverket er utsatt• 21/00181 Høring RMP - Nei til støtte klimarådgiving – innspill er sendt. (Frist 7 mai).• 21/00166 18/00150 Høring - hastighetsforskjeller på motorveg fra 40 til 60 (Frist 15/5).

Andre saker:

- **Brev fra Verdal Bondelag vedr. å ta standpunkt til bondeopprøret.**
- **Åpen refleksjon:**
Akershus og struktur: heltids-, deltids- og sesongbønder.
Hvordan påvirker dette våre innspill til jordbruksforhandlingene OG medlemsverving?